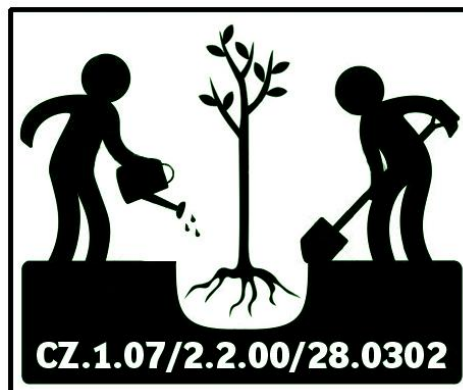

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

5. Škůdci okrasných listnatých dřevin II.

Hana Šefrová

Inovace studijních programů AF a ZF MENDELU
směřující k vytvoření mezioborové integrace
CZ.1.07/2.2.00/28.0302

1.1.3 Mery (Psylloidea)

- zeleně nebo hnědě zbarvené do velikosti 6 mm, tykadla 10členná a zakončená štětinkami, složené oči velké vypouklé, 3 jednoduchá očka, blanitá křídla střechovitě složená, zadní nohy skákací, samička má kladélko
- přezimuje dospělec nebo vajíčko, paurometabolie. larva prochází 5 instary
- symptomy: deformace, znečištění medovicí někdy voskem
- význam: sání, přenos patogenů

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

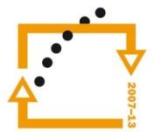
Mera zimostřázová (*Psylla buxi*)

- ČR <1900 Západní Mediterán, zimostřáz *Buxus*
- lžičkovitě zdeformované mladé listy
- přezimují vajíčka v pupenech
- regulace larev: syntetické insekticidy v dubnu a v květnu
- regulace imag: letní ošetření v červenci ovlivní početnost dospělců

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

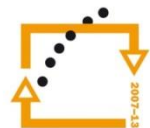
Mera škumpová (*Calophya rhois*)

- ČR 1906
- původ: Středomoří
- ruj vlasatá (*Cotinus coggygria*) *Anacardiaceae*

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

1.1.5 Červci (Coccoidea)

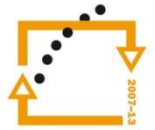
- Červcovití (Pseudococcidae) – zkrácené nohy, měkké zřetelně segmentované tělo kryté voskovými výpotky
- Puklicovití (Coccidae) – na hřbetní straně samičky vypouklý sklerotizovaný štítek, nohy redukované nebo zcela chybí
- Štítenkovití (Diaspididae) – tělo samiček chráněno voskovým štítkem a exuviemi předchozích onstarů
- Symptom: barevné změny, nekrózy
- Význam: sání, znečišťování medovicí a voskem

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Červec javorový (*Phenacoccus aceris*)

- polyfág
- škodí hlavně na jabloních
- přezimují larvy

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

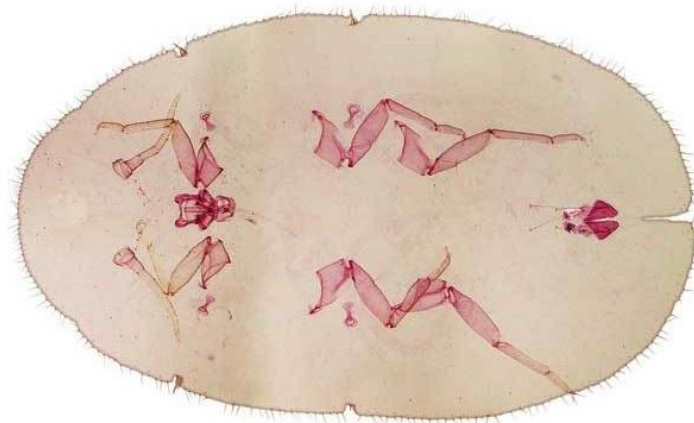

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Puklice čajovníková (*Pulvinaria floccifera*)

- polyfág
- dříve ve sklenících
- v poslední době i na venkovních
- foto na cesmíně

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

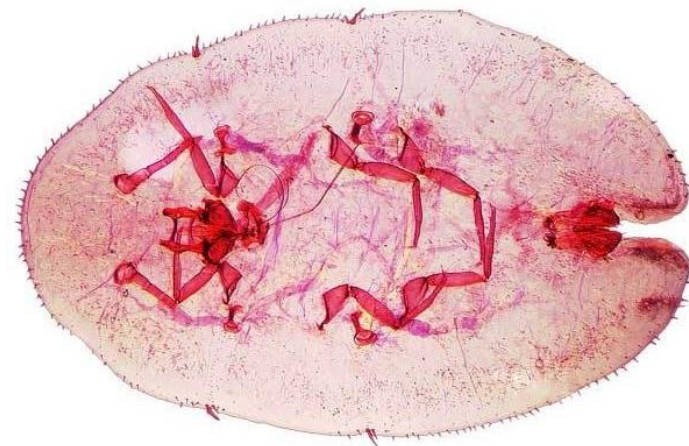

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Puklice švestková (*Parthenolecanium corni*)

- polyfág
- přezimují larvy 2. instaru

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

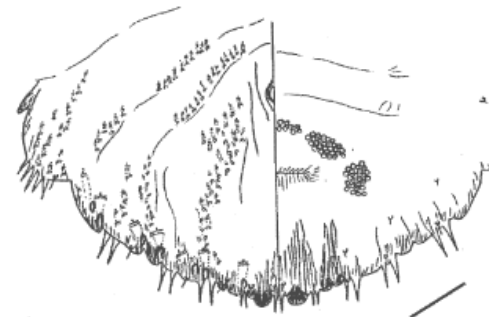

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Štítenka čárkovitá (*Lepidosaphes ulmi*)

NISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- polyfág
- foto na *Pachysandra terminalis*

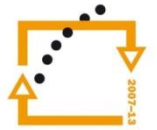
Štítenka *Unaspis euonymi*

- polyfág
- jen na Slovensku

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

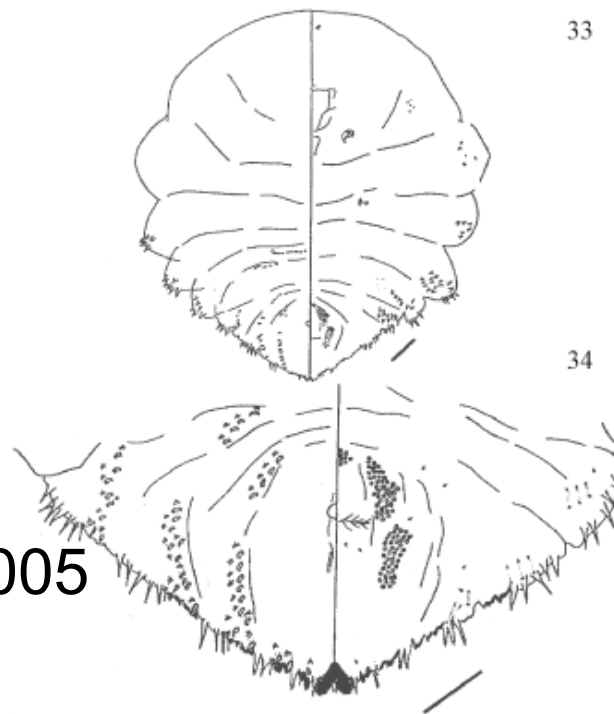

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Štítenka katalpová (*Pseudaulacaspis pentagona*)

- polyfág
- v ČR poprvé zjištěna v roce 2005 na katalpách
- původ: Východní Asie

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

1.2.1 Svluškovití (Tetranychidae)

- 0,5-0,7 mm
- obv. snovací schopnost
- 4 páry kráčivých končetin
- symptomy: barevné změny, nekrózy
- přezimují vajíčka nebo oplozené samičky

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Sviluška ovocná (*Panonychus ulmi*)

přezimující vajíčko

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Sviluška jírovcová (*Eotetranychus pruni*)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Sviluška široká (*Eurytetranychus latus*)

Zimostráz (*Buxus*)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

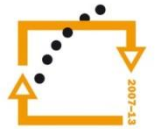
1.2.2 Svilušovití (Tenuipalpidae)

- mikroskopičtí, samičky 0,32 mm 0,16 mm, samci drobnější
- výrazné šarlatové zbarvení
- světlejší zadeček téměř průhledný a zdvižený vzhůru

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

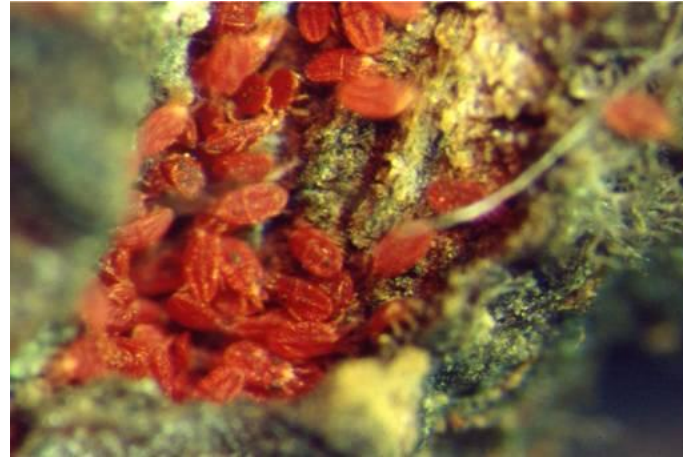

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

1.2.2 Svlušovítí (Tenuipalpidae)

- vývoj: vajíčko, larva, protonymfa, deutonymfa, dospělec
- 1 generace v roce
- samičky kladou od konce dubna do poloviny července
- přezimují samičky nebo nymfy poblíž pupenů
- sají na spodní straně listů
- šíření se školkařským materiálem a anemochorně

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Svilušovití (Tenuipalpidae)

- sviluše sličná *Cenopalpus pulcher*
- sviluše kalifornská *Brevipalpus californicus*
- sviluše oválná *B. obovatus*
- polyfágní

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

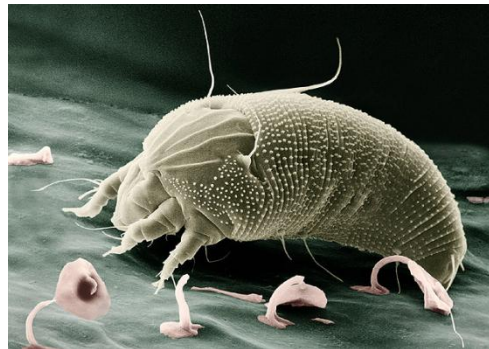
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

1.2.3 Vlnovníkovití (Eriophyidae)

- přezimují samičky (deutogynní) za vnějšími šupinami pupenů a v prasklinách kůry
- zjara se rozlézají na letorosty a mladé listy
- vajíčka kladou na spodní stranu listů
- několik generací letních samiček (protogynní)
- vytvářejí hálky nebo erinea
- nezpůsobují vážná poškození, estetické vady, vážnější problémy ve školkách, a u méně vitálních dřevin
- ochrana nebývá nutná

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Vlnovníci na lípě (*Tilia*)

vlnovník lipový
Eriophyes tiliae
T. cordata

vlnovník *Eriophyes leiosoma*
(protogynní generace *E. nervalis*)
T. platyphyllos, *T. cordata*

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Vlnovníci na javoru (*Acer*)

vlnovník *Aceria macrorhyncha*
Acer pseudoplatanus

vlnovník *Aceria pseudoplatani*
Acer pseudoplatanus

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Vlnovníci na olši (*Alnus*)

vlnovník *Eriophyes inangulis*

vlnovník olšový
Eriophyes laevis

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

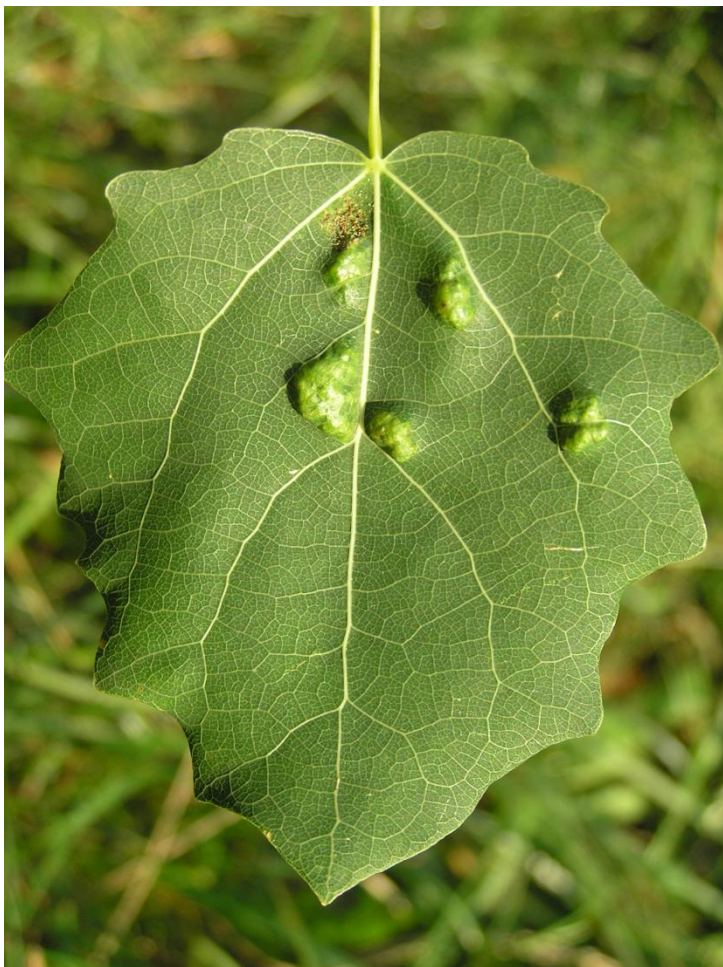

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Vlnovníci na vrbovitých (Salicaceae)

vlnovník *Phyllocoptes populi*
Populus tremula

vlnovník *Aculus tetanothrix*
Salix caprea

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Vlnovníci na vrbovitých (Salicaceae)

vlnovník *Stenacis triradiata*
Salix

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Vlnovníci na peckovinách (*Prunus*)

vlnovník *Eriophyes padi*

vlnovník trnkový
Eriophyes similis

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Vlnovník hrušňový (*Eriophyes pyri*)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Vlnovníci

vlnovník lískový
(*Phytoptus avellanae*)

vlnovník rybízový
(*Cecidophyopsis ribis*)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Vlnovník zimostrázový (*Eriophyes canestrinii*)

- zimostráz (*Buxus*)
- zasychání pupenů, bílé chloupky na listech

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Ochrana proti roztočům

- odřezání napadených větví a likvidace
- při silnějším napadení chemická ochrana akaricidy na bázi olejů, sirnatých látek nebo organofosfátů
- použití akaricidů brzy z jara, v období rašení pupenů
- biologická ochrana s použitím dravého roztoče *Typhlodromus pyri*
- introdukce v prosinci až únoru plstěné pásy s 30 samicemi
1 pás na keř révy
- imaga i nymfy se živí živočichy příležitostně pylem, konidiiemi hub,...
- schopen dlouhodobě hladovět

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ